

Valtuusto 23.10.2023 § 117

§ 117

Työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskeva yhteistoimintasopimus Espoon kaupungin ja Kauniaisten kaupungin välillä

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina
Sipilä Hilla-Maaria
Skyttä Samuli
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto

1

hyväksyy liitteen mukaisen työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskevan yhteistoimintasopimuksen Espoon kaupungin ja Kaunaisten kaupungin välillä

2

valtuuttaa kaupunginjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia muutoksia.

3

merkitsee tiedoksi saadun selvityksen työvoimapalvelujen järjestämisestä koskevasta suunnitelmasta.

Käsittely

Grönroos Kerosen kannattamana teki seuraavan palautusehdotuksen:

Asia palautetaan siten, että ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin edistäminen ja vieraskielisen väestön suosiminen työllisyystoimissa poistetaan tavoitteista.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, joten seuraavien puhujien on kohdistettava puheensa palautukseen.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat palautusehdotusta, äänestävät ei.

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 3 äänellä 68 ääntä vastaan, 3 äänestäessä tyhjää hylkäsi palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittely jatkuu.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Työvoimapalvelut siirtyvät kunnille ja niiden muodostamille työllisyysalueille 1.1.2025. Kuntien järjestämismvastuulle kuuluvista julkisista työvoimapalveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, 380/2023).

Kaupunginhallitus on 28.08.2023 § 213 päättänyt, että Espoon kaupungin ja Kauniaisten kaupungin muodostamaa työllisyysaluetta lähdetään valmistelemaan vastuukuntamallilla. Kauniaisten kaupunginhallitus on käsitellyt työllisyysalueen järjestäytymisvaihtoehtoja kokouksessa 04.09.2023 § 134 ja merkinnyt tiedoksi saadun selvityksen valmistelun tilasta.

Työllisyysalueen kuntien yhteistoiminnassa on kysymys kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Kuntalain 8 §:n mukaan lakisääteisessä yhteistoiminnassa järjestämismvastuu on kunnan puolesta toisella kunnalla, ns. vastuukuntamalli, tai kuntayhtymällä. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti valmistelua on jatkettu vastuukuntamallin pohjalta.

Työllisyysalueen kuntien on toimitettava sopimus työvoimaviranomaisen tehtävää hoitamaan perustettavasta yhteisestä toimielimestä sekä työvoimapalvelujen järjestämisestä kertova suunnitelma työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023 mennessä.

Yhteistoimintasopimuksen sisältö

Kuntalain 51 § mukaan kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävä hoitamisesta.

Kuntalain 52 §:ssä säädetään, mistä yhteistä toimielintä koskevassa sopimuksessa tulee vähintään määrätä:

1. yhteisen toimielimen tehtävistä sekä tarvittaessa kuntalain 8 §:ssä tarkoitetun järjestämismvastuun siirtymisestä;
2. yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä;
3. kustannusten perusteista ja jakautumisesta;
4. sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Päätösehdotuksessa esitetään, että valtuuston hyväksyisi vastuukuntamallin edellyttämän työllisyysalueen yhteistä toimielintä koskevan yhteistoimintasopimuksen.

Yhteinen toimielin

Yhteisenä toimielimenä toimisi kaupunginhallituksen alainen jaosto.

Yhteisessä toimielimessä olisi seitsemän (7) jäsentä ja kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Espoo nimeäisi yhteiseen toimielimeen viisi (5) jäsentä ja varajäsentä ja Kauniainen nimeäisi kaksi (2) jäsentä ja varajäsentä.

Kyseisen toimielimen perustamista ja sen toimintaa ja tehtäviä varten tarvittavat hallintosäätömuutokset tuodaan valtuustolle päätettäväksi vuoden 2024 aikana.

Kustannusten jakoperusteet

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työllisyysalueen käyttötalouden kustannukset jaettaisiin sopijakunnille vuosittain yhteisvastuullisesti käyttäen valtionosuuksien määräytymisen kriteereitä.

Laskennassa käytettävät kriteerit ja niiden tilastot perustuvat valtiovarainministeriön viimeksi vahvistamiin kuntien peruspalveluiden valtionosuuden laskentatekijöihin.

Sopijakunnille tuotettujen TE-palveluiden nettokustannukset jaetaan sopijakunnille seuraavasti:

- Toteutuneista kustannuksista 50 % kohdennetaan sopijakuntien 18–64-vuotiaiden suhteellisten osuuksien perusteella 50 % sopijakuntien työttömien (laaja käsite) määrän suhteellisten osuuksien perusteella.
- Sopijakuntien 18–64-vuotiaiden sekä työttömien (laaja käsite) suhteelliset osuudet määräytyvät sopimuksen piiriin kuuluvien kuntien yhteenlasketusta kokonaismäärästä.

Työvoimapalvelujen järjestämistä koskeva suunnitelma

TE24-uudistuksen tavoitteena on tuoda työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia työvoimapalveluja. TE24-uudistuksen myötä valtiolta kunnille siirtyy noin 100 erilaista TE-toimistojen, ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen palvelua ja tehtävää. Lisäksi siirtyvät siirtyvien palveluiden hankinta- ja maksatustehtävät. Rakennemuutoksella on vaikutuksia paitsi lakisääteisiin viranomaistehtäviin, myös toimintaympäristöön, kumppanuuksiin ja muihin työllisyyttä edistäviin palveluihin. Näiden lisäksi uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen ja sen ennakkointiin. Uudistuksen myötä nykymuotoiset TE-toimistot lakkautetaan ja toimistojen henkilöstö siirtyy kuntien palvelukseen liikkeenluovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä. Tämän hetken arvion mukaan Espoon ja Kauniaisten muodostamalle työllisyysalueelle siirtyisi henkilöstöä TE-uudistuksen myötä noin 240.

Työvoimapalvelujen järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtionosuustehtävän.

Siirtyvien työvoimapalvelujen osalta yleiskatteisia valtionosuuksia maksetaan kunnan työikäisen väestön (18–64-vuotiaat) sekä työttömien määrän perusteella. Työttömien määrä lasketaan laajan työttömyyden perusteella, jolloin mukaan lasketaan myös työvoimapalvelujen piirissä olevat työttömät sekä palkkatuella työskentelevät. Näiden uusien valtionosuuskriteerien lisäksi vieraskielisyyden perusteella kohdennetaan työttömien kotoutumiskoulutuksen kustannuksia vastaava rahoitus. Kunnan vastuu työttömyysturvasta aikaistuu nykyisestä ja yksittäisen kunnan rahoitusosuus muuttuu sekä työttömien määrän että työttömyyden keston mukaan.

Järjestämissuunnitelmasta käy ilmi Espoon työllisyysalueen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen; palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut; toimipisteiden määrä ja sijoittuminen; yhteistyötahot ja -muodot; työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen; ja varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Taloudellisten ja henkilöstövoimavarojen määrää ja kohdentumista koskevat tiedot edistävät kokonaiskuvan saamista Espoon ja Kauniaisten muodostaman työllisyysalueen suunnitelmasta palvelujen järjestämiseksi. Kohdentumisella kuvataan sitä, mihin toimintoihin ja palveluihin henkilöstön työpanosta on tarkoitus käyttää ja miten sen osalta on huomioitu alueen työvoimapohja. Resurssien osalta on huomattava, että työvoimapalveluihin varattavia resursseja käytetään myös työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa (381/2023, TyM-laki) tarkoitettuihin työvoimaviranomaisen tehtäviin sekä kotoutumislain mukaisiin tehtäviin. Se, mikä osuus resursseista käytetään työllistymistä edistävään monialaisen tuen yhteistoimintamalliin, tarkentunee kuitenkin vasta TyM-laissa tarkoitetussa yhteistyösopimuksessa.

Palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut koskevat kuntalaissa tarkoitettua viranomaistoimivallan siirtoa ja sitä, miltä osin työllisyysalue tuottaa järjestämissa ja kotoutumissa tarkoitettuja palveluita itse ja miltä osin se hankkii palveluita. Tämän osa-alueen osalta dokumentissa kuvataan myös, millaisina alueellisina kokonaisuuksina palvelut ja mahdolliset hankinnat toteutetaan ja miten mahdollisiin ylläpitämissä ja valtakunnallisiin hankintatarpeisiin vastataan. Palvelujen kohdentamisen osalta kuvataan pääpiirteissään, miten eri kohderyhmät on tarkoitus huomioida palvelujen tuottamisessa. Huomiota on kiinnitetty erityisesti siihen, miten haavoittuvat kohderyhmät, kuten nuoret, maahanmuuttajat ja kotoutujat sekä pitkäaikaistyöttömät on huomioitu palvelujen tuottamisessa. Suunnitelmassa kuvataan, miten nämä toimintamuodot kytketään työvoimaviranomaisen palvelujen tuottamiseen. Lisäksi kuvataan, miten työnantajapalvelut on tarkoitus järjestää.

Työvoimapalvelujen palveluverkoston kokonaiskuvan saamiseksi järjestämissuunnitelmassa kuvataan toimipisteiden määrä ja sijoittuminen. Toimipisteiden toimintaperiaatteita tai -kanavia ei kuitenkaan kuvata tässä dokumentissa, sillä ne vaativat vielä työllisyysalueen yhteisen palvelustrategian jatkotyöstämistä.

Työllisyysalueen yhteistyötahojen ja -muotojen kuvaamisen tarkoituksena on työllisyydenhoidon ja kotoutumisen edistämiseen liittyvän laajemman kokonaisuuden hahmottaminen, ja valmistelutyön edetessä myös yhteyksien luominen muihin toimijoihin työllisyysalueen toiminnan suunnitteluvaiheesta lähtien. Järjestämissuunnitelmassa kuvataan

järjestämislain 9 §:n mukaisten yhteistyötahojen lisäksi yrityspalveluorganisaatioiden, yksityisten palveluntarjoajien ja kunnan muiden toimialojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Järjestämislain 5 §:n 2 momentin mukaan julkisten työvoimapalvelujen järjestämisessä on huolehdittava erityisesti heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien työllistymisen edistämisestä. Espoon työllisyysalueella heikossa työmarkkina-asetuksessa olevia ovat nuoret ja maahanmuuttajat, joiden työttömyys on pitkittynyt. Järjestämissuunnitelmassa kuvataan tarkemmalla tasolla näiden kohderyhmien työllistymisen edistämisestä Espoon työllisyysalueella.

Työperäisen maahanmuuton sekä kohtaannon ja työvoiman liikkuvuuden edistäminen ovat teemoja, jotka vaativat ylläalueellisia toimia. Suunnitellut toimet kuvataan järjestämissuunnitelmassa niiltä osin kuin mahdollista syyskuussa 2023. Espoon työllisyysalueen on työvoimapalveluista vastaavana tahona edistettävä myös työvoiman ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta, jotta osaavan työvoiman saatavuus ei muodostu yrityksille ja Suomen kestäväälle kasvulle esteeksi. Järjestämissuunnitelmassa kuvataan, millaisilla toimenpiteillä työllisyysalue aikoo varmistaa alueellisen liikkuvuuden ja ylläalueellisen kohtaannon sekä edistää kansainvälistä rekrytointia.

Työllisyysalueen tehtävänä on edistää ja edesauttaa työvoiman liikkuvuutta myös työllisyysalueiden välillä (kansallisesti). Järjestämissuunnitelmassa tuodaan tästä syystä ilmi, miten rakennemuutostilanteessa edistetään työvoiman liikkuvuutta Espoon työllisyysalueella.

Järjestämissuunnitelmassa on kuvaus työllisyysalueen ennakoivista toimista mahdollisen negatiivisen tai positiivisen rakennemuutoksen osalta. Alueen yhteistyömalli elinvoiman ja työllisyyden vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi rakennemuutostilanteessa kuvataan keskeisten sidosryhmien välillä. Lisäksi kuvataan, millä konkreettisilla toimenpiteillä Espoon työllisyysalue aikoo varautua mahdollisiin rakennemuutostilanteisiin. Työvoimapalvelujen rahoitusmalli vahvistaa jossain määrin talouden suhdanteiden muutosten vaikutuksia kuntien talouteen.

Järjestämissuunnitelmassa kuvattujen sisältöjen täsmentäminen ja järjestämislain mukainen valmistautuminen Espoon työllisyysalueella jatkuu lokakuusta 2023 vuoden 2024 joulukuuhun tulevan työllisyysalueen palvelustrategian mukaisena jatkovalmisteluna.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.10.2023 § 273

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy liitteen mukaisen työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskevan yhteistoimintasopimuksen Espoon kaupungin ja Kaunaisten kaupungin välillä

2

valtuuttaa kaupunginjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia

muutoksia.

3

merkitsee tiedoksi saadun selvityksen työvoimapalvelujen järjestämisestä koskevasta suunnitelmasta.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskeva yhteistoimintasopimus Espoon kaupungin ja Kauniaisten kaupungin välillä LUONNOS
- 2 Äänestys § 117

Oheismateriaali

- Työllisyysalue Espoo-Kauniainen järjestämissuunnitelma 9.10.23

Tiedoksi